Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Sermonessammlung - Cod. U. H. 9

[Bayern?], [um 1452-1454]

De quintuplici conscientia

urn:nbn:de:bsz:31-231643

Visual Library

Impiorum autem est de quintuplici consciencia quarum quatuor male sunt quinta vero bona
Prima est consciencia dilatata quam habent illi qui non ponderant in confessione
quam mortalia sunt de quibus peccatis non curant per incuriam quia non curant
non sit peccatum [illegible] magis ponderose eligunt secundum Crisostomum ut sunt
Rustici qui non sciunt peccatum mortale et committunt adulterium et ebrietates
non curant nec prodesse [illegible]. Et offensas fraternas non ponderant
nisi quod proximum [illegible] ut [illegible] ut occidisse. Unde [illegible]
[illegible] quod [illegible] fecit suo reus erit iudicio. Et iterum de [illegible] Zacharia
reus erit iehenne. Secunda consciencia. Secunda tamen illi qui ex ira et
ex vindicta ledere proximum sunt parati malo sicut et [illegible] [illegible]
vel proximum [illegible] precio ut pro iure temptando. Et tales non
timent solvere [illegible] ab ecclesia precepta tales omnes habent conscientias
nimis latas et sunt multum periculose. Unde [illegible] pro mortali [illegible]
dampna quamvis peccata maiora debent pro mortali. Ut habetur in
dicto [illegible] peccati xxviii q. i. Non offerimus. Secunda
consciencia est nimis infirma et stricta quam habent illi qui faciunt
de peccato veniali mortale peccatum. Et [illegible] instigacione dyaboli. Ita
dyabolus non potest ducere ad maiora peccata mortalia sicut in blasphemiam
luxuriam gulam ebrietatem [illegible] eos inducere per conscienciam
erroneam. Tercia [illegible] consciencia ligat [illegible] Augustinus
Secundo quod est quod conscienciam edificat ad gehennam licet sit aliquando
[illegible] peccatum est [illegible] ut [illegible] contra leges dei tamen [illegible] agit
[illegible] contra leges ut [illegible] festivitatem de terra ut calcare
[illegible] ut verbum ociosum risum ut sunt
[illegible] quando [illegible] consciencia et contra leges [illegible] et
voluntate [illegible] se [illegible] et [illegible] in id [illegible] peccatum
mortale. Et consciencia erronea facit peccatum [illegible] iudicat [illegible]
Unde [illegible] periculosum est habere conscienciam nimis latam sic [illegible]
est habere conscienciam nimis strictam. Nam tales dyabolus inquietat in bonis
operibus quod nec orare nec contemplare nec studere nec quidquam boni libeat
eos facere quia prava peccata faciunt [illegible] et timent ubi non est
timendum. Ps. trepidaverunt timore ubi non fuit timor

Vnde medium tenere est optimum Vnde Ezechiel xxxiii Vnde
in medio peccatum sp(er)men Et dicit ij ethicorum Medium in omnibus
laudabile Vnde Salomon Qui ambulat simpliciter ambulat
confidenter licet timere debeamus tamen est in deum sperare debemus
Vt spe non sinat nos cadere in peccatum mortale Vnde Ez xviij
Homo facile posset cadere in peccatum mortale Et quia homo quando aliquo
bono carendi omnia peccata mortalia et deus … tunc non facile
peccat mortaliter Item deus ex natura … bonitate non permittit eos facile
cadere in peccatum mortale Vnde Richardus Mortale peccatum quando in
vide(?) non potest committi sine grandi contemptu sui et sine gravi lesione
proximi et absque magno contemptu dei Ergo id est qui sine timore dei vivit
facile peccat mortaliter Item tales non curarent bibere … …
si non liceret … in hora se vindicare si non posset Tercium
contra conscientiam est conscientia perturbata et habent sicut illi qui volunt de peccatis
suis desperare de misericordia dei Et desperatio est pessimum peccatum Vnde
… summa bona Desperatio peior est omni peccato Vnde sanctus Iudas
plus offendit desperando quam Christum tradendo Vnde illi desperare
… in peccatis suis est … magis fit Vnde Bernhardus Maior
est dei pietas quam quevis iniquitas Item misericordia dei est infinita
Vnde … deus … misericordiam dei non mensuras possunt ponere nec …
diffinire xxxii quod vi … quidem si quis mille milia
peccata commisisset Si conteritur deus ignoscit ei Vnde Ezechielis xviij
Quacumque hora ingemuerit Ergo qui non habent bona conscientiam
in deum quamvis … conteritur et confitetur Si non confidit misericordie dei
peccata sibi non dimittuntur Vnde Damascenus Non potest largiri …
qui non sperat indulgenciam Item penitencia que cum fiducia non
procedit inutilis est et sterilis est et sine fructu Quarta
conscientia est pressa quam habent illi qui prima peccata ponderant et
magis non curant tales conscientias haberent … malediction
xxiij Ve vobis … qui decimatis mentam et … et …
olus et … permittitis Quinta conscientia habent illi
qui non verentur … lites et discordias seminare
… Ergo de primis fit de … …
sibi et … de …

Certa ꝯscia est lauda^t^ et i ... dei hoies q habet
bona vitaz regulaz puram q̄etatz / ꝯsciaz et mundā / tales
hēt ꝯtinuū gaudium p^u^ xv^o c^e^ s^e^cura m^e^ q̄ ingē
ciuium

Non sequit q vij mod^s quibus ꝯscia errat videat^r
Primo p^r ignoranciā qñ nescit quid eligendū ut dedi
candū in tali casu [illegible] conuersio ad dominū et ad auxi
liū xpi et dicat i^d^ ps Domine me fac voluntatem tuam q̄ re
Vnde et psalmista Cum ignoras quid agere debeam
Nisi solummodo restudui vt oculos meos dirigam ad te
Contingit error ꝯsciē ex negligencia sicut cum quis negligit ꝯsciam
discutere vt cum nescit se expedire et negligit tamen inter
rogare Vnde q nescit se ipm expedire debet ab aliis sapientibus
et beatis ꝯsilium demandare sicut Nicodemus fecit veniens noc
te ad ihm volens in sua ꝯscia informari vt habetur Jo iij
Tercio contingit error ꝯsciē ex superbia ut qui quis non humiliat
intellectum suum sed ut melioribus et beatioribus velit credere
Contra quos dicit apostolus Captiuantes autem intellectum vestrum in obse
quium xpi Hic est qui quibus in credendis articulis plus dicitur ꝯsentire
fidei q̄ sibi Nota de in dedis fides apprehendit ... sup
ros xxxiij q j Nota de [illegible] et in agendis et dimittendis
uos plus credere aliis discretis et beatis q̄ sibi Sic beatus
Augustinus fecit p^t ut describit in libro ꝯfessionum Cum annis
ix ... libidini se ... suos ... dedisset
et ... quos allegauit in suis erroribus se ipm defendens
dum credere et baptismum distulisset tunc in predicatione beati
Ambrosii se humiliauit et captiuauit et suum intellectum salu
berrime misit Nam sanctus Ambrosius quesiuit sanctum Augustinum
a suis erroribus et eum baptisauit q̄uis ipse sanctus Augustinus
erat tante scientie in artibus q̄ non similem ei vidit in tempore tunc
plus credidit beato Ambrosio quam sibi et quesiuit quod non q̄ fecisset
in erroribus suis mansisset Vnde qui non vult errare n^t^

a se ex ipso motu facere sed ad inferioribus et consiliis aliorum
i facere ingenio posset errare Unde tales proponere debent suis discipulis
confessoribus ea que intendit facere Ut Eccli xxxij fili in sine
consilio nichil facias et post factum non penitebis Quarto contingit errore
confessoribus ex singularitate qua hoc sequens proprium sensum non conformans
se aliis nec sequens vias quas ambulabant boni Ubi pro singularitate sunt
depastitiones Exempli fuit in Parisius qui dixit iste sed scire
tantum hoc ie dei i fallo Exemplum contra fuge singularitate in
vite factis i moribus vigiliis i ieiuniis i oracionibus et conforme se
aliis secundum possibilitatem et quem videris tenere exempla bona Humbertus
dicit quod viri graves similiter et in hoc declinat oc quod est contra
communem sensum capere orantibus quod eum pt reddere notabilem Sic
equo est graves superbie qui hoc sibi vitatur uti dicit ps
Neque ambulavi in magnis neque in mirabilibus super me Pro
Contra sicut ambulat consideratur ambulans Bernardus
voluit singularem vitam ducere et immune se esse ab
omnibus veniabilibus peccatis et incidit in indiscretum et consequenter
incidit in desperatorem Item propria non admittit orationibus et instructionibus
discretorum sacerdotum ideo in desperationem et simile rogat
se super peccata veniabilia non posse vivere Ubi Salomon Noli esse
iustus nimis quia fatuus est et non potest idem psalmus xxxiiij
Septies in die cadit iustus et resurgit Item Noli iustus
esse Quinto contingit errare in affectu inordinato
quod affectus inclinat contrarium ad id quod hoc inordinate appetit
et facit eum errare et deviare a rectitudine Seneca
Perit omne iudicium cum res transit in affectum Exemplum in Seneca
Quod exemplum erravit in consciencia sua quod concupivit fratrem dicente
sponte Exemplum sic dixit sicut de bono et malo Ut Canis
Nimius amor et nimium odium omne perdit iudicium
Ut est Arist. 3o de anima Appetibile sub ratione i intellectu
sub ratione boni sive vere bonum sit apparens sive existens

Unde diligenter cavendum est nobis ne inordinatum affectum
habeat ad res temporales vel corporales et ex cadendo in peccatum
incidet. Unde prov. xxiiij Errat qui operatur iniquitatem vel malum
Decimo contingit error contra ... cum pusillanimitate qua quis
timet non timenda et non timet que debet. ps. Trepidaverunt
timore ubi non erat timor. Ista timor indiscretus facit hominem pu
sillanimem. Contra quod dicitur Eccli vij Pusillanimis te noli in
corde tuo. Ysaie xxxv Dicite pusillanimis nolite timere
Hec pusillanimitas quando superat hominem ducit eum in desperacionem
ex qua non est exire nisi desperare de se, de deo confidere et se ipsum
confortare. ps. Viriliter agite et confortetur cor vestrum. Item spera in deo
et fac bonitatem. Item Misericordia domini plena est terra. Et iterum misericordia dei non
est sperare. ps. Sperantem autem in domino misericordia circumdabit. Undecimo
contingit error contra ... cum perplexibilitate que est cum inter duo peccata